

Plan-MER Omgevingsvisie Doetinchem

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Plan-MER Omgevingsvisie Doetinchem

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Datum

8 oktober 2019

Versie

Concept

Opdrachtgever

Gemeente Doetinchem

Opsteller

Willie Fikken (www.williefikken.nl)

Inhoudsopgave

1	Een plan-MER voor de Omgevingsvisie Doetinchem	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Begrippen en afkortingen.....	4
1.3	Doel van de plan-m.e.r.....	4
1.4	Procedure	4
1.5	Uw inbreng.....	5
2	De Omgevingsvisie Doetinchem.....	6
2.1	Het proces tot nu toe	6
2.2	Koersdocument: ambities	7
2.3	Koersdocument: opgaven per beleidscluster.....	8
2.4	Quick Scan Milieu: aandachtspunten en kansen.....	9
3	Aanpak MER	11
3.1	Inhoud van het plan-MER.....	11
3.2	Beoordelingskader	11
3.3	Te onderzoeken ontwikkelingen en onderwerpen	13
3.4	Effectvoorspelling met botsproeven.....	14

1 Een plan-MER voor de Omgevingsvisie Doetinchem

1.1 Inleiding

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (volgens de huidige planning m.i.v. 1 januari 2021) is de gemeente Doetinchem gestart met de voorbereiding van een zogenaamde omgevingsvisie (en aansluitend een omgevingsplan) voor haar grondgebied.

Besloten is een milieueffectrapport (MER) op te stellen ter onderbouwing van de omgevingsvisie¹. Een van de eerste stappen in een m.e.r.-procedure is de vaststelling van de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Deze concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau is bedoeld om eenieder uit te nodigen mee te denken over de inhoud van het MER. Uiteindelijk stelt de gemeenteraad de notitie vast.

1.2 Begrippen en afkortingen

Er bestaan twee vormen van milieueffectrapportage, te weten plan-m.e.r. en besluit-m.e.r.. Een plan-MER wordt opgesteld voor plannen die kaderstellend zijn voor m.e.r.-(beoordelings-)plichtige vervolgbesluiten of plannen waarvoor een zogenaamde passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming nodig is. Een besluit-MER, ook wel project-MER genoemd, wordt opgesteld ter onderbouwing van de bedoelde vervolgbesluiten. Voorbeelden daarvan is een besluit-MER gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor (de uitbreiding van) een intensieve veehouderij. Het verschil tussen plan-MER en besluit-MER komt tot uiting in de mate van detail: de effectbeschrijving in een besluit-MER is gedetailleerd, terwijl de effectbeschrijving in een plan-MER vaak wat globaler is.

In deze notitie worden de afkortingen m.e.r. en MER gebruikt. De afkorting m.e.r. staat voor de procedure: milieueffectrapportage. De afkorting MER staat voor het rapport, MilieuEffectRapport.

1.3 Doel van de plan-m.e.r.

Het doel van m.e.r. is het milieu een volwaardige plaats te geven in de (besluitvorming over de) omgevingsvisie.

1.4 Procedure

De m.e.r.-procedure voor een plan is vastgelegd in de Wet milieubeheer (art. 7.8 e.v.). Samengevat bestaat de procedure uit de volgende stappen:

1. Kennisgeving van het voornemen om een omgevingsvisie te gaan opstellen en hiervoor de m.e.r.-procedure te doorlopen.
2. Mogelijkheid om zienswijzen over het voornemen in te dienen.

¹ Het is de ambitie van de gemeente om in de omgevingsvisie richtinggevende en kaderstellende uitspraken te doen over de ontwikkeling van de gemeente. Zonder op dit moment precies te weten hoe en in welke mate deze ambitie vorm krijgt is het aannemelijk dat de kaderstellende uitspraken ook m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten betreft. Op grond van artikel 7.2 lid 2 van de Wet milieubeheer betekent dit dat de vaststelling van de omgevingsvisie plan-m.e.r.-plichtig is. Ook de mogelijke noodzaak om een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming uit te voeren, kan aanleiding zijn voor een plan-m.e.r. (artikel 7.2.a van de Wet milieubeheer).

3. Raadpleging van adviseurs en bestuursorganen over reikwijdte en detailniveau van het plan-MER.
4. Vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau door de gemeenteraad.
5. Opstellen van het plan-MER.
6. Kennisgeving en mogelijkheid om zienswijzen in te dienen over de ontwerp-omgevingsvisie met bijbehorend plan-MER.
7. Toetsing van het plan-MER door de onafhankelijke Commissie voor de m.e.r.
8. Vaststelling van de omgevingsvisie door de gemeenteraad incl. motivering vanuit het plan-MER.
9. Bekendmaking van de visie.
10. Evaluatie.

1.5 Uw inbreng

Zoals uit bovenstaande procedureschets blijkt kan eenieder zienswijzen over het voornemen en de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER indienen. Ook adviseurs en bestuursorganen worden uitgenodigd te adviseren in het kader van deze m.e.r.-procedure.

Uw reactie kunt u schriftelijk indienen bij de Gemeente Doetinchem, Postbus 9020, 7000 HA Doetinchem of per email naar omgevingswet@doetinchem.nl, onder vermelding van Zienswijze NRD Omgevingsvisie Doetinchem.

2 De Omgevingsvisie Doetinchem

2.1 Het proces tot nu toe

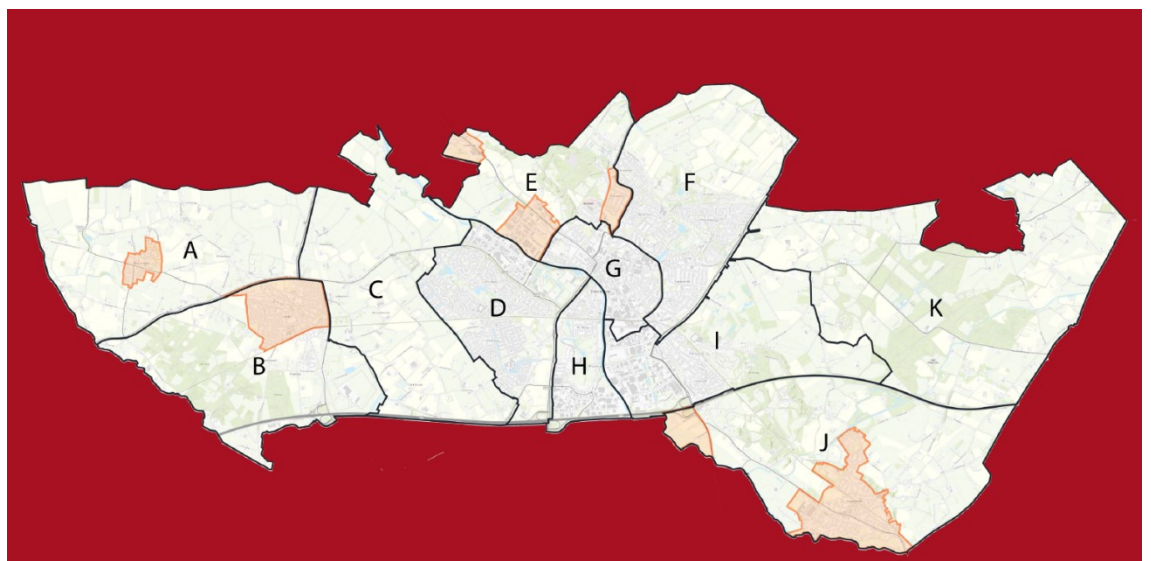
In 2017 is de gemeente Doetinchem gestart met het project Implementatie Omgevingswet. De Omgevingswet gaat uit van integraal beleid voor de fysieke leefomgeving. Daarom is als een van de eerste stappen het huidige beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving in kaart gebracht. Dat heeft in april 2018 geresulteerd in een eerste versie van het rapport [Beleid op een rij](#).

In Beleid op een rij zijn 31 beleidsdocumenten geanalyseerd. In de analyse is gezocht naar gemeenschappelijke doelen bij de verschillende beleidsterreinen. Het bleek mogelijk om beleidsvelden te bundelen. Dit resulteerde in acht beleidsclusters. In de loop van 2018 is besloten om de cluster Leegstand toe te voegen aan de cluster Veranderende Bevolking. Hiermee bleven er zeven clusters over, te weten Regiofunctie, Veranderende Leefomgeving, Beleving, Mobiliteit, Duurzaamheid, Veranderende Bevolking, Inclusieve Samenleving, Gezonde Samenleving. Met Beleid op een rij heeft de gemeente Doetinchem de eerste stap naar een integrale benadering van bestaand beleid gezet. Het rapport is niet bestuurlijk vastgesteld. Het is een dynamisch document, dat gedurende de implementatie van de Omgevingswet nog één of enkele keren zal worden aangevuld.

In juni 2018 is het [Groeiboek Omgevingswet](#) verschenen, een naslagwerk met daarin o.a. de bestuursopdracht, verslagen van informatieve raadsessies, een evaluatie van de Structuurvisie Doetinchem 2035, beschrijvingen van de nieuwe instrumenten in de Omgevingswet (omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning) en bespiegelingen over informatievoorziening en participatie.

Aansluitend is het zogenaamde [Koersdocument Omgevingswet](#) opgesteld. Dit document bevat de uitgangspunten voor de omgevingsvisie en schetst het te doorlopen proces om tot die visie te komen. Vanuit gesignaleerde trends zijn ambities en maatschappelijke opgaven benoemd, met de thema's uit de coalitieagenda (Doetinchem Centrumstad, Sterke Samenleving en Veranderende Leefomgeving) als pijlers. Het Koersdocument Omgevingswet is op 28 maart 2019 vastgesteld door de Raad.

Het Koersdocument vormt het vertrekpunt voor het Ontwerpend Onderzoek dat op 1 april 2019 is gestart. Daarin zijn elf deelgebieden onderscheiden, zie figuur 1.

- A. Nieuw-Wehl e.o.
- B. Wehl + Wehl Heideslag + Bedrijventerrein A18 e.o.
- C. Wehlse Broeklanden
- D. De Huet woon- en werkgebied + Dichteren
- E. De Kruisberg + Kruisbergse bossen + Langerak
- F. Wijken en buitengebied ten noorden van de Kennedylaan tot aan de Haareweg
- G. Centrum + Centrumomgeving + stationsomgeving
- H. Wijnbergen
- I. Bedrijventerrein Verheulswede + Oosseld + natuurontwikkelingsgebied de Zumpe
- J. Gaanderen met buitengebied + nieuwe locatie Slingelandziekenhuis
- K. Slangenburg met buitengebied tot aan natuurontwikkelingsgebied de Zumpe

Belangrijk kenmerk van het Ontwerpend Onderzoek is dat de ambities en wensen voor de betreffende gebieden in samenspraak met de belanghebbenden in kaart worden gebracht (participatie).

Inmiddels is voor elk van deze deelgebieden een Quick Scan Milieu uitgevoerd. Met deze Quick Scans zijn de belangrijkste aandachtspunten (kansen en belemmeringen) op het gebied van milieu in kaart gebracht.

Voor vijf van de deelgebieden is, mede op basis van de Quick Scans, een gebiedsportret opgesteld en hebben de eerste stakeholderbijeenkomsten plaatsgevonden.

Het Ontwerpend Onderzoek moet in april 2020 elf deelvisies opleveren die samen de bouwstenen vormen voor een integrale omgevingsvisie voor de gehele gemeente. De omgevingsvisie wordt volgens de huidige planning in het eerste kwartaal van 2021 vastgesteld.

2.2 Koersdocument: ambities

In het Koersdocument zijn de volgende ambities voor het omgevingsbeleid geformuleerd:

1. Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving realiseren, met een goede omgevingskwaliteit.
2. De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om zo maatschappelijke behoeften te vervullen.
3. Het gebruiksgemak van het omgevingsrecht vergroten.
4. Een integrale benadering kiezen bij de inrichting van de fysieke leefomgeving.
5. Een actieve aanpak realiseren via bestuurlijke afwegingsruimte.
6. Processen versnellen en verbeteren.

De ambities 1, 2 en 4 zijn meer inhoudelijk getint, terwijl de ambities 3, 5 en 6 meer procesmatig van aard zijn.

De inhoudelijke ambities zijn in het Koersdocument uitgewerkt met o.a. de volgende keuzes:

- Anticiperen op ontwikkelingen die de veiligheid en gezondheid van onze inwoners bedreigen. Denk aan sociale veiligheid, verkeersveiligheid en (ervaren) onveiligheid door transport, opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen (externe veiligheid);
- Anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering, zoals droogte, wateroverlast, hittestress;
- Anticiperen op bedreigingen voor de gezondheid zoals geluidhinder en een minder goede luchtkwaliteit;
- Een energieneutraal Doetinchem in 2030;
- Behoud en versterking van de omgevingskwaliteit;

- Duurzaamheidsmaatregelen tot stand brengen op een integrale manier door rekening te houden met verschillende belangen en beleidsprioriteiten, zoals meer biodiversiteit creëren of de vrijetijdseconomie stimuleren;
- De integrale benadering leidt tot meerwaarde voor een gebied. Met een participatieve insteek worden de lasten en lusten evenwichtig verdeeld over de betrokkenen;
- Benutten van kansen voor waardecreatie in het kader van het streven naar de circulaire economie, onder meer in de sociale sfeer (werkgelegenheid);
- Uitgaande van de verwachte demografische ontwikkelingen kiezen voor kwaliteit in de stedenbouw en architectuur, rekening houdend met nieuwe aspecten zoals duurzaamheid en biodiversiteit;
- Een aantrekkelijke invulling van de openbare ruimte die uitdaagt tot meer bewegen.
- Een omgeving met een belevingswaarde die past bij de omgeving (landschap, bebouwde omgeving, dichtheid, gebruik, etc.);
- Voldoende (bereikbaar) groen van hoge kwaliteit;
- Nieuw groen wordt zo ingezet dat het bijdraagt aan de biodiversiteit in bebouwde omgeving en buitengebieden en aan meer gezondheid in wijken en buurten;
- Introductie van kringlooplandbouw;
- Transformatie en revitalisatie van gebieden, uitgaande van de identiteit en de cultuurhistorische waarden van de gebieden;
- Randvoorwaarde voor mobiliteitsingrepen in de openbare ruimte is dat zij de omgevingskwaliteit verhogen;
- Doelmatig beheer van de fysieke leefomgeving met een passende verdeling van taken;
- Meervoudig gebruik en maximale benutting van de fysieke leefomgeving.

2.3 Koersdocument: opgaven per beleidscluster

Bij het opstellen van het Koersdocument zijn de gemeentelijke beleidsclusters tegen het licht gehouden. Dit heeft per beleidscluster geleid tot een aantal aandachtspunten c.q. opgaven voor de omgevingsvisie, zie tabel 1.

Tabel 1: Aandachtspunten/opgaven vanuit de gemeentelijke beleidsclusters

Beleidscluster	Thema's	Aandachtspunten/Opgaven
Regiofunctie	Voorzieningen, beleving en bereikbaarheid van de binnenstad	Milieugebruiksruimte (verkeershinder en drukte in de stad)
Beleving	Een vitale binnenstad Een aantrekkelijk buitengebied	Cultuurhistorie beleefbaar maken Leefomgeving vergroenen Belevingswaarde van water vergroten Milieuhinder tegengaan Geurhinder en fijnstof rond veehouderijen verminderen Evenwichtige verdeling van lusten en lasten van energietransitie
Mobiliteit	Bereikbaarheid en leefbaarheid	Bijdragen aan goed vestigingsbeleid Autoluw centrum Inzetten op fietsverkeer en duurzaam vervoer

Beleidscluster	Thema's	Aandachtspunten/Opgaven
		Milieu en volksgezondheid
Duurzaamheid	Energietransitie Klimaatadaptatie Circulaire economie	Energiebesparing, alternatieven voor aardgas, duurzame energieopwekking Wateroverlast, droogte en hittestress Afvalstoffen/grondstoffen Kringlooplandbouw
Veranderende Bevolking	Krimp Vergrijzing	Leegstand voorkomen c.q. terugdringen Transformatie van vastgoed Zelfstandig wonen bevorderen Bevorderen vitaliteit ouderen
Inclusieve Samenleving	Participatie (iedere Doetinchemmer doet mee)	Positieve gezondheid Verduurzaming van de woningvoorraad Circulaire economie als kans
Gezonde Samenleving	Positieve gezondheid	Vergroening van de leefomgeving Meer bewegen Duurzame verbindingen

2.4 Quick Scan Milieu: aandachtspunten en kansen

Als bouwsteen voor het Ontwerpend Onderzoek is voor elk deelgebied in een quick scan nagegaan welke milieuaspecten relevant zijn voor de visievorming. Waar doen zich belemmeringen voor en waar bevinden zich de kansen? Daarbij is gebruik gemaakt van de zogenaamde leefomgevingsfoto van de gemeente. Deze leefomgevingsfoto is een GIS-applicatie met informatie uit openbaar toegankelijke gegevensbronnen (o.a. RIVM, provincie Gelderland en gemeente Doetinchem). De leefomgevingsfoto is [hier](#) te vinden.

De Quick Scan Milieu heeft geleid tot een aantal aandachtspunten en kansen c.q. opgaven.

In het landelijk gebied leidt het agrarisch gebruik tot aantasting van de bodem-, water- en luchtkwaliteit (waaronder geur van de intensieve veehouderij). Anderzijds heeft het agrarisch gebruik ook te lijden onder de gevolgen van klimaatverandering: wateroverlast en (langdurige) droogte kunnen leiden tot economische schade. De opgave is een transitie te realiseren naar een meer duurzame landbouw (kringlooplandbouw met oog voor de natuur) en tegelijkertijd zodanige klimaatadaptatiemaatregelen te treffen dat wateroverlast en droogte geen noemenswaardige gevolgen meer hebben voor de landbouwsector.

Ook in de meer stedelijke gebieden spelen de potentiële gevolgen van klimaatverandering een belangrijke rol. Wateroverlast en hittestress zullen vaker optreden. De opgave is om deze gevolgen met gerichte maatregelen te beperken.

Daarnaast hebben de stedelijke gebieden te maken met gevallen van bodemverontreiniging en de invloeden van o.a. verkeer en bedrijven (m.n. geluid). De leefomgevingskwaliteit kan hierdoor onder druk komen te staan met mogelijk gevolgen voor de gezondheid van inwoners.

Kansen doen zich voor bij de herstructurering van wijken en bedrijventerreinen en bij de renovatie van woningen. Deze kunnen aanleiding zijn om stappen te zetten op het gebied van de energietransitie en de circulaire economie (grondstoffenkringloop).

In de hele gemeente, zowel in de landelijke als stedelijke gebieden, komen cultuurhistorisch waardevolle structuren en plekken (o.a. Rijks- en gemeentelijke monumenten) voor. Deze verdienen bescherming. In grote delen van het plangebied moet daarnaast rekening worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van archeologisch erfgoed.

De Quick Scan Milieu wordt in het plan-MER verder ingevuld en uitgewerkt.

3 Aanpak MER

3.1 Inhoud van het plan-MER

Artikel 7.7 van de Wet milieubeheer geeft een opgave van de onderwerpen die in een plan-MER aan de orde moeten komen. Samengevat komt dit neer op de beschrijving van:

- Het doel van het voornemen.
- Het voornemen en eventuele alternatieven daarvoor.
- Eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op het voornemen.
- De bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling van dat milieu zonder voornemen (autonome ontwikkeling).
- De gevolgen van het voornemen en de alternatieven voor het milieu.
- Een vergelijking van de te verwachten ontwikkeling van het milieu als gevolg van het voornemen met de te verwachten autonome ontwikkeling van het milieu.
- Maatregelen om belangrijke nadelige milieugevolgen te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen.
- Leemten in kennis.

Tevens dient het plan-MER een publieksvriendelijke samenvatting te bevatten.

3.2 Beoordelingskader

Een sleutelrol in een plan-MER wordt gespeeld door het beoordelingskader: welke aspecten komen in het MER aan de orde en welke criteria worden gehanteerd voor de beoordeling van eventuele milieugevolgen?

Tabel 1 geeft een voorlopig overzicht van te beschouwen aspecten. Deze is primair gebaseerd op wat gebruikelijk is in milieueffectrapporten voor plannen voor de fysieke leefomgeving en daarnaast is gekeken naar de gebiedsspecifieke situatie van Doetinchem. Per aspect is aangegeven welke wetten, besluiten en beleidsdocumenten nu en straks, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, van belang zijn.

Tabel 1: Voorlopig aspecten-overzicht plan-MER Omgevingsvisie Doetinchem

Aspect	Relevante wetten, besluiten en beleidsdocumenten
Bodem	Nu: Wet bodembescherming, Besluit bodemkwaliteit, Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart regio Achterhoek (2011) Straks: Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit kwaliteit leefomgeving, Aanvullingswet bodem, Aanvullingsbesluit bodem
Water	Nu: Kaderrichtlijn Water (KRW), Waterwet, Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (o.a. bijlage 18: KRW-factsheets oppervlaktewaterlichamen en bijlage 29: KRW-factsheets grondwaterlichamen), Omgevingsverordening Gelderland (o.a. waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones, KWO-vrije zones en intrekgebieden), Gemeentelijk Rioleringsplan. Straks: Besluit kwaliteit leefomgeving (waterkwaliteit), Omgevingsverordening Waterschap Rijn en IJssel (waterkwantiteit/wateroverlast)
Geluid	Nu: Wet geluidhinder, Wet milieubeheer (H11), Activiteitenbesluit, Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder Doetinchem (gemeente)

Aspect	Relevante wetten, besluiten en beleidsdocumenten
	Straks: Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving, Aanvullingswet en –besluit geluid. De mogelijkheid om als gemeente strengere normen te hanteren ² .
Luchtkwaliteit	Nu: Wet milieubeheer (H5) Straks: Besluit kwaliteit leefomgeving. De mogelijkheid om als gemeente strengere normen te hanteren ³ .
Geur	Nu: Wet geurhinder en veehouderij, Beleidsregels geur bedrijven (niet-veehouderijen), Plussenbeleid niet-grondgebonden veehouderijbedrijven (gemeente, in voorbereiding), Geurverordening Bedrijventerrein A18 fase 2 (in voorbereiding) Straks: Besluit kwaliteit leefomgeving
Externe veiligheid	Nu: Wet vervoer gevaarlijke stoffen, Besluit externe veiligheid inrichtingen, Besluit externe veiligheid buisleidingen, Besluit externe veiligheid transport, Beleidsvisie Omgevingsveiligheid (provincie), Externe veiligheidsbeleid (gemeente). Straks: Besluit kwaliteit leefomgeving
Bedrijven en milieuzonering	Nu: VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering Straks: Staalkaart bedrijfsmatige activiteiten
Lichthinder	Nu: Activiteitenbesluit, Beleidsplan openbare verlichting (gemeente) Straks: Besluit activiteiten leefomgeving (voor glastuinbouw en vrije regelruimte)
Natuur	Nu: Natura2000, Wet natuurbescherming, Gelders Natuurnetwerk (incl. GO, Groene Ontwikkelingszone). Straks: Natura2000, Aanvullingswet Natuur
Klimaatadaptatie	Nu: Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, Gemeentelijk Rioleringsplan, Stresstest Etten Straks: o.a. Besluit kwaliteit leefomgeving en Omgevingsverordening Waterschap Rijn en IJssel
Gezondheid overig	Nu: Wet publieke gezondheid, Regionale beleidskaders volksgezondheid 2017-2020 Regiogemeenten Achterhoek 'Positieve gezondheid en preventie', Doetinchem in Vorm 2017-2021, Beleidskader sociaal domein Doetinchem 2017-2020. Asbestbestdakenverbod m.i.v. 1 januari 2028, B&W-besluit om aan te sluiten bij regionale Asbesttrein, Stimuleringsfonds energiemaatregelen en asbestsanering particuliere woningen (en voormalige agrarische bebouwing) Elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen en 5G: brieven ministerie I&W d.d. 29 mei 2018 en 16 april 2019 Endotoxinen en zoönosen afkomstig van veehouderijen: Informatieblad Intensieve veehouderij en gezondheid, GGD Nederland Spuitzones gewasbescherming: Activiteitenbesluit, jurisprudentie Straks: o.a. Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving en Wet publieke gezondheid
Cultuurhistorie	Nu: Erfgoedwet, DNA-kaart (provincie), Nota Continuïteit in karakter (gemeente) Straks: Besluit kwaliteit leefomgeving en Erfgoedwet

² Bv. WHO-normen voor geluid: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0009/383922/noise-guidelines-exec-sum-eng.pdf?ua=1

³ Bv. WHO-normen voor luchtkwaliteit: <https://www.who.int/airpollution/publications/aqg2005/en/>

Aspect	Relevante wetten, besluiten en beleidsdocumenten
Archeologie	Nu: Monumentenwet, Erfgoedwet 2016, Wet op de Archeologische Monumentenzorg, Archeologie met beleid (Regio Achterhoek), Archeologische waarden- en verwachtingenkaart (gemeente) Straks: Besluit kwaliteit leefomgeving en Erfgoedwet

In het plan-MER zal dit aspecten-overzicht worden uitgewerkt tot een beoordelingskader. Daarbij zal tevens worden ingegaan op de nieuwe mogelijkheden die de Omgevingswet biedt, o.a. het werken met zogenaamde omgevingswaarden.

De uiteindelijke beoordeling van ontwikkelingen en effecten zal gebiedsspecifiek zijn. Zoals al in het Koersdocument is aangegeven kunnen de normen voor geluids- en geuroverlast, luchtkwaliteit en externe veiligheid verschillen per gebied. Voorbeeld: Het is voorstelbaar dat in het centrum een hogere geluidbelasting aanvaardbaar is dan in typische woongebieden. Samen met de 'gebruikers' van Doetinchem (zoals bewoners en ondernemers) wordt bepaald welke normen acceptabel zijn.

3.3 Te onderzoeken ontwikkelingen en onderwerpen

Zoals uit hoofdstuk 2 blijkt heeft de gemeente veel en hoge ambities. In de huidige, prille fase van visievorming is het nog niet mogelijk om afgebakende alternatieven en/of scenario's te benoemen. Wel is het mogelijk om op basis van de beleidsclusters, het Koersdocument en de Quick Scan Milieu voor de deelgebieden ontwikkelingen en onderwerpen te benoemen die een plek kunnen, of misschien zelfs moeten, krijgen in de omgevingsvisie en het plan-MER. Feitelijk is dit al in verkennende zin gebeurd in de paragrafen 2.2 t/m 2.4. Hieruit komen de volgende ingrepen met in potentie belangrijke milieugevolgen (in de brede zin van het woord, zie het beoordelingskader in 3.2) naar voren:

- Klimaatadaptatie: vraag hierbij is of er ingrepen met belangrijke nadelige gevolgen te verwachten zijn of dat het veel relatief kleine ingrepen betreft met alleen maar positieve effecten?
- Circulaire economie (w.o. duurzame landbouw): welke implicaties heeft deze ambitie? Is hier een nieuw (type) bedrijventerrein en/of grondgebruik voor nodig en wat betekent dit voor bestaande bedrijventerreinen en de bestaande landbouw?
- Transformatie/herinrichting stedelijk gebied: relevante onderwerpen zijn krimp, (levensloopbestendig) wonen, versterking centrumfunctie, zorg, inclusiviteit, verduurzaming. Dit houdt kansen voor het milieu in, maar mogelijk ook een toename van hinder. Gebiedsgericht beleid en integraal denken zijn sleutelbegrippen.
- Energietransitie: hoe ver willen en kunnen we gaan met richtinggevend keuzes? Welke milieugevolgen heeft de energietransitie? Waar doen zich meekoppelkansen voor? Wat is de relatie met de Regionale EnergieStrategie (RES)?
- Mobiliteit: zijn er ingrepen te verwachten? Bijvoorbeeld de elektrificering van het fiets- en autopark, de verdubbeling van de spoorlijn, de uitbreiding van het fietspadennetwerk, enz.
- Recreatie: zet de gemeente in op wezenlijke versterking van de recreatieve functie?
- Natuurontwikkeling: zijn er ingrepen gewenst gericht op behoud en versterking van de natuurwaarden binnen de gemeentegrenzen? Wat zijn de gevolgen van de recente uitspraak van de Raad van State over stikstofdepositie?

Gaandeweg het Ontwerpend Onderzoek zullen deze ontwikkelingen en onderwerpen meer inhoud krijgen.

3.4 Effectvoorspelling met botsproeven

Aan de hand van het beoordelingskader worden de huidige toestand van het milieu, de autonome ontwikkeling daarvan en de gevolgen van de voornemens (en eventuele alternatieven) in beeld gebracht. Bij de beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling wordt gebruik gemaakt van de leefomgevingsfoto, zie 2.4.

Zoals uit 3.3 blijkt is op dit moment nog niet klip en klaar wat de inhoud van de omgevingsvisie zal zijn. Daardoor is het nog niet mogelijk een gedetailleerde beschrijving van de werkwijze bij de effectvoorspelling te geven. Wel kan in algemene zin al iets over de werkwijze worden gezegd: het voorstel is namelijk om het speelveld voor de relevante thema's c.q. ontwikkelingen te verkennen met botsproeven.

Het vertrekpunt voor de botsproeven is de milieugebruiksruimte: waar is ruimte voor ontwikkelingen en onder welke voorwaarden? De leefomgevingsfoto zal worden gebruikt om deze milieugebruiksruimte te bepalen, ondermeer aan de hand van het beoordelingskader.

Bij de verdere uitvoering van de botsproeven wordt een bandbreedtebenadering gevolgd: per ontwikkeling wordt een scenario met een lage ambitie en een scenario met een hoge ambitie benoemd⁴. Door de effecten van beide scenario's in beeld te brengen, deze te combineren en/of te confronteren met andere, mogelijk conflicterende ontwikkelingen en deze te toetsen aan de milieugebruiksruimte, wordt inzicht verkregen in de gevolgen van eventuele keuzes.

De botsproeven maken duidelijk waar zich welke effecten gaan voordoen en geven daarmee inzicht in de haalbaarheid van de ambities, ook in hun onderlinge verband. Waar nodig zullen de ambities bijgesteld moeten worden.

Voorbeeld Energietransitie

Uitgangspunt: er moet een bepaalde hoeveelheid opwekvermogen gerealiseerd worden.

Lage ambitie: de gemeente laat het volledig over aan initiatieven van onderop. Effecten zullen optreden, maar deze zijn vooralsnog niet in kaart te brengen.

Hoge ambitie: gemeente wil invloed en wijst in de omgevingsvisie locaties of zoekgebieden aan voor zon en wind. Effecten van potentiële locaties kunnen in beeld worden gebracht.

Mogelijk conflicten met ambities t.a.v. leefbaarheid en landschappelijke waarden.

De werkwijze bij de effectvoorspelling zal verschillen per milieuaspect. Waar mogelijk wordt volstaan met kwalitatief onderzoek met beschrijvingen op basis van vuistregels, expert judgement en eenvoudige instrumenten, zoals de Effectenindicator Natura2000-gebieden en de Quicksan Gezonde Leefomgeving. Indien nodig wordt kwantitatief onderzoek uitgevoerd met gedetailleerde modellen (bv. Aeries Calculator voor stikstofdepositie).

⁴ De ambities kunnen gebaseerd zijn op bijvoorbeeld de omvang van de ingreep, de omvang van het verwachte effect of de omvang van de noodzakelijke inspanning van de gemeente.